

objectno. : 2.
bouwjaar : ± 1910-1915
bouwstijl : Oriëntaalse en Um-1800 elementen
architect :

motivering:

Object van belang voor de gemeente Arnhem wegens zijn architectonische en situeringswaarde.

toelichting:

Opvallende kleine villa, omstreeks 1910-1915 gebouwd voor de geneesheer directeur van het nabijgelegen Elizabethsgasthuis. De bouw gebeurde in opdracht van het ziekenhuis.

De villa werd gebouwd in een zeldzame, curieuze bouwstijl, die een mengvorm vertoont van op de oude Duitse bouwkunst geïnspireerde Um-1800 stijl (opzet, mansardedak, dakbedekking, kapellen, venstervormen) en diverse oriëntaalse elementen, zoals de tulpzoulen en de ingezwenkte dakschilden van het mansardedak, die aan een pagode doen denken. Andere voorbeelden van deze bouwstijl zijn in de gemeente Arnhem niet voorhanden.

In 1932 werd tegen de linker zijgevel een bakstenen serre gebouwd.

Het pand verkeerde tot voor kort in zeer deplorabele staat en is door de huidige eigenaar thans grotendeels hersteld. Hierbij is de oorspronkelijke detaillering van ramen, luiken en andere elementen aangehouden en gereconstrueerd. Dit heeft het pand weer een gaaf uiterlijk gegeven.

De schuur in de achtertuin is gelijktijdig met de villa in aangepaste stijl gebouwd.

Het pand bezit vanwege zijn unieke verschijningsvorm niet alleen architectonische waarde, maar is daarmee ook van belang voor het straatbeeld van de Utrechtseweg. De forse groenelementen (naalddhout aan de linker zijde, fors loofhout in de achtertuin) herinneren aan de oude tuinaanleg. De voortuin is helaas gewijzigd tot parkeerplaats ten behoeve van het autobedrijf (Utrechtseweg 282).

Beschrijving: (20-05-1994)

Het pand is gelegen aan de noordelijke zijde van de Utrechtseweg en bezit een samengestelde, kruisvormige plattegrond, één bouwlaag en een fors gecompliceerd omlopend mansardedak met licht ingezwenkte dakschilden, gedekt met leien in Maaslandse dekking. Het dak bezit rondom een overstek met gebogen houten onderzijde en zinken goten. De drie traveeën brede voorgevel bezit een brede middenrisaliet, eveneens bekroond door een mansardedak. Aan de achterzijde bevindt zich tegen de noordwestelijke oksel van het kruisvormige gebouw een risalerende achterbouw met mansardedak. Tegen de westelijke gevel hiervan sluit een smalle uitbouw met balkon aan. Tegen de linker zijgevel is in 1932 een rechthoekige bakstenen serre met balkonterras geplaatst. De dakvlakken van het mansardedak zijn voorzien van grote dakkapellen met platte daken, geprofileerde gootlijsten, met leien beklede wangen en dubbele draairamen met eenvoudig glas-in-lood.

Het voorschild boven de middenrisaliet van de voorgevel bezit een bredere dakkapel met een dubbel draairaam, aan weerszijden geflankeerd door enkelruits ramen, alles met eenvoudig glas-in-lood. Op de nok van het dak bevinden zich twee oorspronkelijke bakstenen schoorstenen, welke naar boven toe taps toelopen. De gevels zijn gemetseld in baksteen in staand verband en voorzien van een bakstenen plint, dat afsluit met een ½-steens rollaag. Op de gevelhoeken bezit deze rollaag rode zandstenen blokjes.

De voorgevel aan de Utrechtseweg bezit in de middenrisaliet een opvallende tuindeurpartij, geplaatst onder een zware gepleisterde lateibalk met ijzeren gedecoreerd beslag op de hoeken. In het midden van de ingangspartij bevindt zich een dubbele enkelruits deur met enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood, aan weerszijden geflankeerd door een houten zuil met opmerkelijk tulpvormig kapiteel en voorts een enkelruits raam met dito bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood. De basementen van de zuilen, de neuten en onderdorpels zijn uitgevoerd in rode Wesersteen. Het muurwerk aan weerszijden van deze ingangspartij is voorzien van drie verticale tweezijdig uitgemetselde stroken siermetselwerk. Het terras sluit aan weerszijden af met gemetselde muurtjes met rollagen. In de smalle zijgevels van de risaliet bevinden zich vensters met bakstenen lekdorpels, strekken, ongeprofileerde kozijnen en enkelruits ramen met bovenlichten, waarin eenvoudig glas-in-lood. Voorts houten paneelluiken.

De travéeën aan weerszijden van de middenrisaliet bezitten een venster met 2-steens strek, bakstenen lekdorpel, ongeprofileerd kozijn, dubbel enkelruits draairaam en een enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood. De vensters bezitten houten paneelluiken.

In de rechter zijgevel bevindt zich eenzelfde venster als in de voorgevel.

Tegen de linker zijgevel is in 1932 een bakstenen serre gebouwd, gemetseld in staandverband en aan de bovenzijde afsluitend met een forse bakstenen balustrade met eenvoudige smeedijzeren hekwerken. Het balkon is toegankelijk via een dakkapel met enkelruits balkondeur. De serre bezit in de naar de Utrechtseweg gerichte gevel een tot het grondniveau reikend kozijn met 15-ruits raam, houten paneelluiken en een halfrond bovenlicht met spaakvormige roedenverdeling en een verblendstenen steens rondboog. In de zijgevel van de serre bevindt zich een breed venster met 32-ruits raam. In de achtergevel een ingang met hardstenen neuten en onderdorpel, 12-ruits deur en een halfrond bovenlicht met spaakvormige roedenverdeling en verblendstenen steens rondboog. Tegen het linker deel van de linker zijgevel bevindt zich een smalle uitbouw met plat dak en blinde balustrade. In het dakschild bevindt zich hier een dakkapel met enkelruits deur. Rechts in deze uitbouw bevindt zich een venster met bakstenen lekdorpel, 2-steens strek, ongeprofileerd kozijn, een enkelruits raam met bovenlicht en houten paneelluiken.

De achtergevel is wat betreft het gedeelte uiterst links geheel blind uitgevoerd. In het risalerende middendeel bevinden zich links drie smalle vensters met rollagen aan onder- en bovenzijde, enkelruits raampjes met eenvoudig glas-in-lood en een diefijzer. Rechts hiervan bevindt zich een zeer licht vooruitspringend geveldeel, waarin de hoofdingang van het pand. Deze bezit een vernieuwde deur met enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood. Boven de ingang een luifel op eenvoudige ijzeren steunen, aangebracht op verticale tweezijdig uitgemetselde stroken siermetselwerk aan weerszijden van de ingang. Geheel rechts nog een smal venstertje van hetzelfde type als links. In het uitspringende linker zijgeveltje van dit bouwdeel bevinden zich twee smalle vensters met rollagen aan de onder- en bovenzijde en enkelruits ramen met glas-in-lood. Het risalerende bouwdeel uiterst rechts bezit in de achtergevel een venster met strek, bakstenen lekdorpel, ongeprofileerd kozijn, stolpraam en enkelruits bovenlicht met eenvoudig glas-in-lood en houten paneelluiken. Rechts hiervan bevindt zich een ingang met enkelruits deur. In het uitspringende linker zijgeveltje van dit bouwdeel bevindt zich een venster met enkelruits raam met bovenlicht en houten luiken.

In het inwendige bleven diverse oorspronkelijke elementen bewaard: trappenhuis met oorspronkelijke leuning en spijlen met klaver-viermotieven; in de hal een oorspronkelijke schouw met tegels in verticale stroken en een boezem met aan weerszijden pilasters met canelures en ovale motieven; nog enkele oorspronkelijke binnendeurenkozijnen en binnendeuren met panelen; de deurenkozijnen sluiten aan de bovenzijde af met kroonlijsten; voorts marmeren drempels en plinten in de hal.

De vroegere voortuin is thans geheel bestraat en gewijzigd tot parkeerruimte voor het garagebedrijf, dat in het belendende pand rechts is gevestigd.

In de grote achtertuin bevindt zich een rechthoekig schuur met een overeenkomstig mansardedak als de villa. De dakbedekking is vernieuwd, de oorspronkelijke schoorsteen (vergelijkbaar met de schoorstenen op het dak van de villa) recentelijk beschadigd. Op de dakschilden dakkapellen met dubbele draairamen met eenvoudig glas-in-lood (vergelijk villa). De gevels zijn gemetseld in baksteen in halfsteens verband en voorzien van een plint met rollaag. In de naar de tuin gerichte hoofdgevel (oostzijde) bevindt zich in het midden een rondboogingang met hardstenen neuten en onderdorpel en een rondboogvormige paneeldeur. Aan weerszijden van de ingang bevindt zich een rechthoekig venster met rollaag aan de bovenzijde, bakstenen lekdorpel en een dubbel enkelruits draairaam. De rechter zijgevel (noordzijde) bezit in de middenas een rechthoekige uitbouw, waartegen zich oorspronkelijk een grote houten trap bevond. Hiermee was de deur in de dakkapel (toegang zolderverdieping) bereikbaar. Geheel links in deze gevel een klein venster met enkelruits raam. De linker zijgevel (zuidzijde) is blind uitgevoerd.

vervolgblad 3: beschrijving Utrechtseweg 284

Achter in de tuin bevindt zich een aantal forse oude bomen (voornamelijk loofhout), waaronder paardekastanjes en een esdoorn. De tuin wordt aan de linker (westelijke) zijde afgesloten door een reeks zeer forse naaldbomen.